

2379

**VĒSTURISKĀ
IZZIŅA**

LATVIJAS VALSTS ARHĪVS

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJA

RADIOASTROFIZIKAS OBSERVATORIJA

VĒSTURISKĀ IZZIŅA

Fonda Nr. 2379

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJA

RADIOASTROFIZIKAS OBSERVATORIJA

VĒSTURISKĀ IZZIŅA

I

Latvijas Zinātņu akadēmijas Radioastrofizikas observatorija (RAO) izveidota 1967. gada oktobrī (PSRS Ministru Padomes Zinātnes un tehnikas valsts komitejas kolēģijas 1966.g.1.augusta lēmums Nr. 61 un LPSR ZA prezidija 1967.g. 28.augusta lēmums Nr.17/702-2), reorganizējot ZA Astrofizikas laboratoriju (tika izveidota 1958.gada janvārī, pārveidojot ZA Fizikas institūta Astronomijas sektoru).

RAO darbojas saskaņā ar ZA apstiprinātiem Statūtiem kā juridiska persona.

Observatorijas novērošanas bāze atrodas 5 km no Baldones, Riekstukalnā, kur atrodas Šmita teleskops, 2 Kasegrēna sistēmas teleskopi un radioteleskops.

RAO galvenie zinātniskā darba virzieni:

- Vēlo spektra klašu zvaigžņu fotometriskie un spektrālie pētījumi: sastādīts sarkano milžu īpatnējo kustību katalogs, noteikti oglekļa zvaigžņu absolūtie zvaigžņlielumi, izpētīts to telpiskais sadalījums un kinemātika. Veikti oglekļa zvaigžņu fotometriskie novērojumi, izpētīts mainīguma raksturs, atklāts pāri par 250 jaunu oglekļa zvaigžņu.

- Saules radiostarojuma mainīguma pētījumi decimetru viļņu diapazonā. Izstrādāta vispārīgā Saules radiouzliesmumu klasificēšanas metode. Radīta augsti jutīga radiometriskā iekārta Saules radiostarojuma fluktuāciju pētīšanai. Teorētiski izpētīta magnetohidrodinamiskā viļņu rezonanse Saules plankumos un koronārajās arkās. Izstrādāts Saules uzliesmējumu plazmā norisošo hidrodinamisko procesu skaitliskais modelis.

RAO struktūra 1972. gadā: - direkcija, - astrofizikas grupa, - Saules grupa, - speciālais konstruktoru tehnoloģiskais birojs, - galvenā inženiera dienests, - administratīvi-saimnieciskā daļa.

1979. gadā RAO struktūru reorganizē, izveidojot: - Astrofizikas daļu, - Saules fizikas daļu, - Automatizācijas un tehniskā nodrošinājuma daļu, - Vispārējo daļu.

1967. gadā RAO strādāja 48 darbinieki, t.sk. 16 zinātniskie darbinieki, 1985. gadā - 80 darbinieki, t.sk. 23 zinātniskie darbinieki.

RAO sadarbojusies ar vairāk kā 20 bijušās PSRS un citu valstu observatoriju astronomiem. No 1974.-1991. gg. RAO izdeva rakstu krājumu "Исследования Солнца и красных звезд", no 1958. g. - populārzinātnisku gadalaiku izdevumu "Zvaigžņotā debess".

90. gadu sākumā sakarā ar zinātnes finansējuma no valsts budžeta sašaurināšanu būtiski samazinājās RAO darbinieku skaits. 1993.g. beigās observatorijā strādāja vairs tikai 26 darbinieki, t.sk. 11 zinātniskie darbinieki.

1993. gada janvārī LZA Radioastrofizikas observatorija kā valsts zinātniskā iestāde – valsts dibināta bezpeļņas organizācija, reģistrēta Latvijas republikas Uzņēmumu reģistrā.

Saskaņā ar LR Ministru Padomes 1993.g. 20. jūlija lēmumu Nr. 398 LZA pārziņā esošās zinātniskās iestādes, t.sk. Radioastrofizikas observatorija, ar 1994. g. 1.jūliju nodota Izglītības ministrijas pārziņā.

RAO adrese bija: Turgeņeva ielā 19, Rīga LV-1527.

II

LZA Radioastrofizikas observatorijas un tās priekšteces – ZA Astrofizikas laboratorijas **pastāvīgi un ilgtermiņa glabājami (to skaitā personālsastāva) dokumenti par 1958.-1990. gadiem (daļa – līdz 1997. gadam)** nodoti ZA Centrālā arhīva (CA) glabāšanā 1963.-1997. gg. Dokumenti sistematizēti un aprakstīti 4 pastāvīgi glabājamo lietu un 1 personālsastāva lietu aprakstā.

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr. 1. par 1958.-1990. gg. - lietas no Nr.1. līdz Nr. 508. Tajā iekļautās lietas sistematizētas sekojoši:

- Zinātniskās padomes sēžu protokoli u.c. materiāli - 1958.-1990. gg.
- Pavēles par pamatdarbību - 1971.-1990. gg.
- Zinātniskās pētniecības darbu gadu un perspektīvie plāni - 1958.-1990. gg.
- Zinātniskās pētniecības darbu koordinācijas plāni - 1971.-1987. gg.
- RAO Atskaites par zinātniskās pētniecības darbu - 1958.-1990. gg.
- Zinātnisko grupu un individuālās atskaites par zin. pētniecības darbu - 1958.-1979. gg.
- Zinātnisko konferenču un sesiju programmas, referātu tēzes u.c. materiāli, informatīvie ziņojumi - 1958.-1960., 1963.-1969., 1975., 1982.-1990. gg.
- Astrofizikas un radioastronomijas semināru protokoli - 1968.-1981. gg.
- RAO statūti, izmaiņas tajos - 1974., 1989., 1992. gg.
- RAO struktūra, izmaiņas tajā, nolikumi par struktūrvienībām - 1971., 1976.-1989. gg.
- RAO kopsapulču un direkcijas sēžu protokoli - 1971.-1974., 1977.-1988. gg.
- Atsauksmes, recenzijas par zinātniskajiem darbiem un rokrakstiem - 1958.-1986. gg.
- Instrukcijas par zin. pētījumu organizēšanu un metodiku - 1958.-1961., 1966., 1968. gg.
- Zinātnisko darbu informācijas un reģistrācijas kartes - 1974.-1990. gg.
- Statistiskās atskaites un pārskati - 1963., 1965.-1972, 1975.-1990. gg.
- Štatu saraksti un izmaiņas tajos - 1971.-1990. gg.
- Kvalifikācijas celšanas un zin. kadru sagatavošanas plāni - 1961.-1972., 1977.-1990. gg.
- RAO izstrādātās kandidāta minimuma eksāmenu programmas -1972.,1973., 1976.-1978. gg.
- Zinātnisko publikāciju izdošanas plāni, anotācijas u.c. - 1959.-1972., 1977.-1989. gg.
- RAO darbības pārbaužu materiāli - 1975.-1985., 1988.-1990. gg.
- Informācijas par RAO presē, radio, TV - 1974.-1990. gg.
- Materiāli par izstāžu organizēšanu - 1974.-1988. gg.
- Atskaites par ārzemju zinātniskajiem komandējumiem - 1962.-1992. gg.
- Dokumenti par ārzemju zinātnieku uzņemšanu - 1971.-1982. gg.
- Materiāli par RAO zinātnieku piedalīšanos zinātniskās konferencēs, simpozijos un semināros; uz ārzemēm nosūtītie zinātniskie darbi - 1971., 1982., 1986.-1990. gg.
- PSRS ZA Astronomijas padomes materiāli, sarakste ar padomi - 1960.-1972. gg.
- Sarakste ar PSRS un LPSR zinātniskajām u.c. iestādēm - 1962.-1982. gg.
- Sarakste ar ārzemju observatorijām par zinātnisko sadarbību - 1958.-1990. gg.
- Ārzemju zinātnieku pateicības par saņemto zinātnisko literatūru, sarakste par literatūras apmaiņu - 1958.-1965., 1968.-1976. gg.
- Materiāli par sociālistisko sacensību - 1974.-1987. gg.

1958.-1970. gadu direktora pavēles par pamatdarbību iekļautas aprakstā Nr.3, jo tām ir kopēja numerācija ar pavēlēm par personālsastāvu, kāpēc veidotas kopējas lietas.

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr. 2. par 1958.-1997. gg. - lietas no Nr.1. līdz Nr. 68. Tajā iekļautās grāmatvedības lietas sistematizētas sekojoši:

- Institūta tāmes - 1958.-1967., 1991.-1997. gg.
- Grāmatvedības gada atskaites - 1958.-1967., 1991.-1997. gg.
- Nodošanas bilance no ZA Centralizētās grāmatvedības - 1991.g.
- Štatu saraksti un izmaiņas tajos - 1958.-1967., 1996. gg.
- Akti par ēku u.c. objektu nodošanu ekspluatācijā - 1964., 1965., 1969. gg.

- Gada statistiskās atskaites - 1992.-1997. gg.
- Pamatlīdzekļu un mazvērtīgā inventāra inventarizācijas saraksti - 1993.-1996. gg.
- Virsgrāmatas - 1993.-1997. gg.
- LZA RAO reģistrācijas LR Uzņēmumu reģistrā apliecība - 1993.g.
- VID nodokļu maksātāja reģistrācijas apliecība - 1996.g.
- Dokumenti par LZA RAO integrāciju Latvijas Universitātē - 1996.g.
- LZA RAO nodošanas un pārņemšanas akti Izglītības un zinātnes ministrijas valdījumā un Latvijas Universitātes apsaimniekošanā - 1997.g.
- RAO dzīvokļu īrnieku saraksti un īres maksājumu aprēķini (Baldone) - 1961.-1997. gg.

Nav grāmatvedības dokumentu par 1968.-1990. gg., jo šai periodā RAO nebija patstāvīgas bilances iestāde, to apkalpoja ZA Centralizētā grāmatvedība.

Personālsastāva lietu apraksts Nr. 3. par 1958.-1997. gg. - lietas no Nr. 1. līdz Nr. 132.

Tajā iekļautās personālsastāva lietas sistematizētas sekojoši:

- Direktora pavēles par pamatdarbību un personālsastāvu - 1958.-1970. gg.
- Direktora pavēles par personālsastāvu - 1971.-1990. gg.
- Atbrīvoto darbinieku personas lietas - 1961.-1990. gg.
- Aspirantu lietas - 1968.-1980., 1985. gg.
- Darbinieku personas kontu (algas) kartītes - 1958.-1966., 1991.- 1997. gg.
- Darba algu izmaksas saraksti - 1958.-1966., 1993.-1997. gg.
- Darbinieku raksturojumi - 1964.-1970. gg.
- Atbrīvoto darbinieku personas kartītes - 1977.-1990. gg.
- Zinātnisko un tehnisko darbinieku atestācijas komisiju protokoli - 1978.-1990. gg.
- Konkursa komisijas zinātnisko darbinieku amatiem sēžu protokoli - 1980.-1986. gg.
- Pārskati par sociālā nodokļa pieskaitījumiem un maksājumiem - 1991.-1997. gg.

Personālsastāva dokumenti par 1967.g. iekļauti aprakstā Nr.1. Pavēles par personālsastāvu un atbrīvoto darbinieku personas lietas un personas kartītes par 1991.-1993. gg. arhīvā nav nodoti.

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr. 4. par 1962.-1990. gg. - lietas no Nr.1. līdz Nr. 32.

Tajā iekļautās lietas sistematizētas sekojoši:

- Arodbiedrības VK un tas komisiju sēžu protokoli - 1962., 1964.-1990. gg.
- Darbinieku pilnsapulču un ražošanas sapulču protokoli - 1964.-1990. gg.
- VK darba plāni un atskaites - 1965.-1970. gg.
- Kolektīvie līgumi, līgumi par darba aizsardzības apstākļu uzlabošanu - 1971.-1990.gg.

Arodbiedrības VK dokumenti par 1959.-1964. un 1967. gg. iekļauti aprakstā Nr.1.

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr. 5. par 1954.-1961. gg. - lietas no Nr.1. līdz Nr. 8.

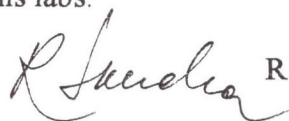
Tajā iekļauti Astrofizikas laboratorijas Astronomijas sektora dokumenti:

- Astronomijas sektora sēžu protokoli - 1955.-1957. gg.
- Zinātniskās pētniecības darba plāni un atskaites - 1954.-1958. gg.
- Akti par observatorijas novēroš. bāzes pieņemšanu ekspluatācijā - 1956., 1958., 1961. gg.

Lietas visos aprakstos sistematizētas pēc dokumentu veidiem hronoloģiskā secībā.

Arhīva glabāšanā pieņemto dokumentu stāvoklis labs.

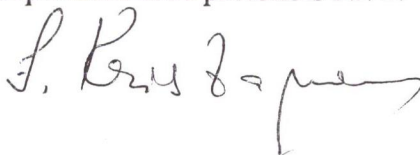
Vēsturisko izziņu sastādīja LZA arhīva vadītāja

R. Skudra

Akceptēta LZA DEK 2003.g. 17.septembra sēdē protokols Nr. 3.

DEK priekšsēdētājs

J.Kristapsons

Šinī lietā 3 (trīs)
_____ numurētas lapas
2004. g. «18» februārī
LVA arhivists Jrbule